

การมีส่วนร่วมในบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

นายวิชัย นนทการ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
พ.ศ. 2559

Participation in the Administration of Basic Education Commission.

Primary Educational Service Area Office 2 Sakaeo District.

Mr. Wichai Nontakan

Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Pathumthani University

2016

กิตติกรรมประกาศ

งานสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี จากความกรุณาจาก อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความเมตตา แนะนำ และชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ให้ความช่วยเหลือพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ตลอดจนให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง รวมทั้งคณาจารย์ทุก ๆ ท่านในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาผู้ศึกษารัฐศึกษาซึ่งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุง ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือ ในการทำการศึกษา ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชา บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน ให้ข้อคิดและ แนวทางในการทำการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณมารดา ทุกคนใน ครอบครัวที่คอยช่วยเหลือเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดขึ้นจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่ผู้มี พระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จด้วยดี

นายวิชัย นนทการ

หัวข้อ	การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ทองมี ละครพล
หลักสูตร	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ชื่อนักศึกษา	นายวิชัย นนทการ
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าเอฟ (F - test)

ผลการศึกษา

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการ เป็นอันดับสุดท้าย
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและให้หน่วยงานทางการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร กลุ่มบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งให้บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้รู้จัก การมีส่วนร่วม จัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมกับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น นอกจากนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : 2)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ในขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษาแต่สภาพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากอดีตถึงปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่วนมากได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่าได้รับการคัดสรรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนมากยังคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษาและมีภาระงาน

มาก ไม่มีเวลาร่วมประชุม ทำให้ขาดความพร้อมเพียงและมีปัญหาอีกมาก (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 : 21:22)

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและ ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนจึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็น ลูกหลานของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู โดย ตระหนักถึงความเป็น “เจ้าของร่วมกัน” จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดถือหลักการของ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายยึดมั่นในความถูกต้อง ดึงมสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกใน ความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อปรับปรุงพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษา ด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สมมติฐานในการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดของการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนตามกระทรวงศึกษาธิการ, (2556. : 39-104) ใน 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ

1.2 ด้านบริหารงบประมาณ

1.3.ด้านบริหารงานบุคคล

1.4.ด้านบริหารงานทั่วไป

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 1,565 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 310 คน โดยการกำหนดตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan ,1970 : 608)

3.ขอบเขตด้านระยะเวลา

3.1 ผู้ศึกษาเริ่มศึกษาปัญหา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เดือนมกราคม พ.ศ. 2559-เมษายน พ.ศ.2559

3.2 สร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเดือนเมษายน -พฤษภาคม พ.ศ.2559

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและจัดทำรูปเล่ม เดือนมิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ.2559

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. เป็นแนวทางในการวางแผนร่วมมือในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. ผู้บริหารสามารถพัฒนากระบวนการบริหารงาน โรงเรียนให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

นิยามปฏิบัติการ

1.การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามกรอบการบริหารงานทั้ง 4 ด้านดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ หมายถึง การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

การคัดเลือก หนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.2 ด้านงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ

การศึกษา การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การวางแผนพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อสนองต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน การนำเงินส่งคลัง การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การวางแผนอัตรากำลัง การจัดสรรอัตรากำลัง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน การลาทุกประเภท การประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การออกจากราชการ การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวางแผน การบริหารงานการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการจัดการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การดำเนินงานธุรการ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา งานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งาน

ประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง องค์คณะบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ระดับช่วงชั้นที่ 1 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ประกอบด้วย 1. ประธานกรรมการ 2. ผู้แทนผู้ปกครอง 3. ผู้แทนครู 4. ผู้แทนองค์กรชุมชน 5. ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น 6. ผู้แทนศิษย์เก่าสถานศึกษา 7. ผู้แทนพระภิกษุหรือองค์กรศาสนา 8. ผู้ทรงคุณวุฒิ 9. ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา

3. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 125 โรงเรียน ที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษา

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 125 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขนาดคือ

- 4.1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน
- 4.2. โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน
- 4.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับดูแลประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ อำเภอดาพระยา และอำเภอโคกสูง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารั้ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอหัวข้อตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและมีส่วนร่วม

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารและมีส่วนร่วม

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 การบริหาร โรงเรียน

ส่วนที่ 4 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ส่วนที่ 5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ส่วนที่ 7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหาร คำว่า “การบริหาร” มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง, (2550 : 28) ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง การจัดการทรัพยากรต่างๆ ขององค์การอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การ

พุ่ม วิชิตนนทการ, (2553 : 10) ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ เพื่อนำเอาทรัพยากรการบริหารมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การร่วมกัน

สุธรรม คุณดี, (2553 : 10) ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กระบวนการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยอาศัยศาสตร์ซึ่งเป็นหลักการทฤษฎีตลอดจนศิลปะเทคนิคต่างๆ ให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายนโยบายและแผนที่กำหนดไว้

ไพรินทร์ พาระตะ, (2555 : 12) ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันในการดำเนินการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาประกอบตามกระบวนการบริหาร เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริพร เจริญศักดิ์, (2556 : 23) ได้ให้ความหมายว่าการบริหาร คือ การทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลโดยอาศัยทรัพยากรเทคนิคและกระบวนการต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามกระบวนการบริการ

จากความหมายของการบริหารที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารคือการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เป็นผลสำเร็จ เป็นงานที่ปฏิบัติกับบุคคลโดยอาศัยกลุ่มคนหรือรายบุคคลตลอดจนเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจโดยศาสตร์หรือศิลป์ อีกทั้งทรัพยากรต่างๆ มาจัดดำเนินการโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ รวมทั้งทักษะเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน

การบริหาร โรงเรียนหรือการบริหารงานของสถานศึกษามีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

วิชัย มีระหันนอก, (2547 : 12) ได้สรุปความหมายการบริหารโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับบุคลากรภายในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการ

จัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ซัชมา เทพวรสุข, (2553 : 18) ให้ความหมายการบริหารงานโรงเรียนว่าเป็นการการ หรือจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนของกลุ่มบุคคลหรือผู้บริหาร โดยใช้กระบวนการบริหารงานและทรัพยากรต่างๆในโรงเรียน เพื่อให้งานการศึกษาของโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนด โดยสามารถวัดความสำเร็จ ได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อภิษิตา มะกรกรรม์, (2553 : 17) ได้สรุปความหมายการบริหารโรงเรียนว่า การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการบริหาร เพื่อให้งานทุกด้านของโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

กเชนพงษ์ สุมาลัยโรจน์, (2550 : 10) กล่าวว่า การบริหารของสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินงาน เพื่อพัฒนาและจัดการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม ให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นศาสตร์และศิลป์

ชลธิชา หังเสวก, (2550 : 13) กล่าวว่า การบริหารคือ การทำงานระหว่างสองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจการด้วยความรู้ ทักษะ ทศนคติ และความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อให้กิจการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และ วิบูลย์ ไทฉนะบุตร, (2542 : 6) กล่าวว่า “การบริหารการศึกษา” หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความพึงพอใจของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการต่างๆในการดำเนินงานของกลุ่มคนหรือผู้บริหาร เพื่อให้การบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ตามกรอบ ระเบียบการบริหารงานของหน่วยงานสถานศึกษา

ขอบข่ายภารกิจของการบริหารสถานศึกษา

ภารกิจหลักของสถานศึกษาในยุคที่ผ่านมา ได้แบ่งงานการบริหารการศึกษาออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำในการ

บริหารจัดการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (มาตรา 39) ซึ่งมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผลักดันให้ฝึกทักษะ มีกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาเพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการ โดยกำหนดขอบข่าย การบริหารงานไว้ 4 ด้านซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการให้แก่บุคคลในชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ คือ การจัดทำและเสนอขอของบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลของการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและ การบรรจุ แต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัย และการรักษาวินัย การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป คือ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้าน วิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน” (มาตรา 60) และบัญญัติเกี่ยวกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” (มาตรา 76) ในประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาขอเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ไพศาล สรรสวัสดิสุทธิ์และคณะ, (2548 : 85) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกัน ในความคิดตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมาย รับผิดชอบต่อผลการดำเนินการต่าง ๆ และมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

จักรพงษ์ สงวนชม, (2549 : 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน

สุเมธ พุทธนันท์เมธา, (2549 : 12) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดมาร่วมทำในรูปแบบของคณะกรรมการ เพื่อคอยให้คำแนะนำและความคิดให้เป็นจุดเชื่อมโยง อันจะนำมาซึ่ง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดมความคิดเพราะชุมชนย่อมมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์แล้วประโยชน์ก็จะตามมามากมาย เช่น การเกิดความสัมพันธ์ที่ดี ประสิทธิภาพงาน และเป็นการสร้างสรรค์ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ให้เกิดขึ้นในชุมชน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นตัวนำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนและการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นการปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา แต่กลายเป็นผู้กระทำเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและการเข้าสู่ภาวะทันสมัย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นการแสดงออกซึ่งเสรีภาพในการปฏิบัติตามนโยบายของตนเอง

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

จุดสำคัญในการพัฒนาด้านต่าง ๆ นั้น จะเกิดความสมบูรณ์ได้ก็ต่ออาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้น เพื่อที่จะพัฒนาจะได้เกิดผลตรงตามความต้องการของชุมชนนั้น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ธีรพงษ์ แก้วหาญ, (2548 : 147) ได้อธิบายถึงกระบวนการเสริมสร้างชุมชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีความสำคัญ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน และเป็นสิทธิมนุษยชน ดังนั้นการดำเนินการพัฒนาจึงควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยเหตุผล 4 ประการ คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการกำหนดความจำเป็นพื้นฐาน ช่วยให้กลุ่มที่ถูกกีดกันทางเศรษฐกิจ สังคม ได้มีโอกาสเสนอสิ่งที่ตนเองต้องการต่อผู้ที่จัดทำนโยบายการพัฒนา และมีโอกาสได้รับพัฒนายกระดับให้สูงขึ้นพ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบ

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยให้รัฐบาลสามารถระดมทรัพยากร ภายในท้องถิ่น เช่น ความรู้ ทักษะบุคคล และแม่แต่ที่ดินและทุนที่ใช้ในโครงการการพัฒนา

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยปรับปรุงสินค้าและบริการ ตลอดจน การกระจายรายได้ให้ดีขึ้น และการมีชีวิตสาธารณะที่มีสุขภาพดี

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยสนองความต้องการทางจิตวิทยาของประชาชน จากการทำไ้มีอิทธิพลในการตัดสินใจต่อเนื่อง ที่มีผลกระทบต่อชีวิตและการทำงาน

เจษฎา หล้าคำ, (2549 : 17) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล ที่จะพัฒนาศักยภาพของบุคคลใน การวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนเอง และหาวิธีการแก้ปัญหาของชุมชนเอง และหาวิธีการแก้ไขอย่างเหมาะสม

2. การมีส่วนร่วมทำให้เกิดพลังการต่อรอง เกิดการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างกลมกลืนกัน

3. เป็นการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ด้านต่าง ๆ ให้กับชุมชน

4. ส่งเสริมให้ชุมชนทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับวิธีการพัฒนาตนเอง อันจะนำไปสู่กระบวนการกระจายอำนาจจากศูนย์กลางสู่ท้องถิ่นในอนาคต และเกิดการพัฒนาศรษฐกิจ สังคมของประเทศได้อย่างแท้จริง

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยการร่วมกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา การจัดทำรัฐธรรมนูญโรงเรียน การร่วมดำเนินการ โดยการสนับสนุนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา การร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการได้ให้ลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

พิททมน ผลพัฒน์, (2548 : 12) กล่าวว่าองค์การสหประชาชาติได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการมีส่วนร่วม (Participations) ไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาต้องมีลักษณะ 3 ประการ

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตาม

3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เสน่ห์ จุ้ยโต, (2548 : 23) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือ หรือการสนับสนุนขอความร่วมมือ ร่วมใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิด และมีคุณค่าและคุณประโยชน์คือ

1.1 ในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จในด้านการพัฒนา ด้านวัตถุ

1.2 ในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจโดยทำให้ประชาชนเกิดความรักความสามัคคี รู้จักทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และสร้างจิตสำนึกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญ และก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่หวงแหน

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี 5 รูปแบบคือ

2.1 การเลือกตั้ง

2.2 การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง

2.3 การเสนอความคิดเห็นของประชาชน

2.4 การตัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์

2.5 การแสดงออกของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2545 : 16) ได้กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมที่พบในปรากฏการณ์จริง จะมีได้หลายลักษณะ ในที่นี้จะแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดความต้องการ ความจำเป็นการตัดสินใจเลือกหนทางวิธีการดำเนินการ การร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ เป็นรูปแบบที่พึงประสงค์ในการดำเนินการ

2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่ผู้กำหนดภาพรวมเป็นบุคคลภายนอก ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมลักษณะแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการบางส่วน หรือร่วมกิจกรรมบางลักษณะ หรือบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมลักษณะที่รัฐบาลให้นโยบาย ให้กรอบกิจกรรมมาให้ชุมชนเลือก เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ หรือแบบผู้ใต้บังคับบัญชา มีลักษณะการมีส่วนร่วมแบบเป็นไปตามความต้องการของผู้เหนือกว่า ผู้มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบทบาทไม่เท่าเทียมกันและมีความรู้สึกด้อยอำนาจกว่าอีกฝ่าย เป็นต้น

จากคำกล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้แทนกลุ่ม หลายประเภท หลายระดับ ซึ่งต่างก็มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น มาร่วมกันทำงาน โดยนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และได้แผนหรือแนวทางปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ, (2556 : 13-27) ได้หนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลเขตพื้นที่การศึกษาไว้ ดังนี้

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรฐานในการบริหารจัดการทางการศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จนั้นสถานศึกษาและคณะกรรมการต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของกันและกัน ควรมีรูปแบบ วิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. จัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น
4. จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
6. กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการและประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนา และการดำเนินการทางวินัยกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด
7. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
8. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

9. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและสถาบันอื่นในชุมชน และท้องถิ่น

10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับกิจการภายในสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับ มอบหมาย และตามที่กฎหมายกำหนด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สรุปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดังนี้

1. กำกับการดำเนินงานกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

3. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษากับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (1) กำกับ (2) ส่งเสริม สนับสนุน และ (3) มีอำนาจอื่นตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ซึ่งมีกรอบในการดำเนินงาน ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการกำกับ หมายถึงการกำกับให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อำนาจหน้าที่ในการกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา หลายคนเปรียบเทียบว่าทำหน้าที่คล้าย กรรมการกำกับเส้น (Lineman) ในกีฬาฟุตบอล คือ กรรมการกำกับเส้น ไม่ใช่ผู้ตัดสิน และไม่ใช่ตัวนักกีฬาฟุตบอลในสนาม ไม่มีสิทธิเป่านกหวีด ไม่มีสิทธิเตะฟุตบอลในขณะที่มีการแข่งขัน เพราะคนมีสิทธิเป่านกหวีดคือกรรมการตัดสิน (Referee) คนมีสิทธิเตะฟุตบอล คือ นักกีฬาของทั้งสองทีม ส่วน

กรรมการกำกับเส้นมีสิทธิและหน้าที่ในการยกธงเมื่อผู้เล่นไม่ปฏิบัติตามกติกา เมื่อกรรมการกำกับเส้นยกธง กรรมการตัดสินก็จะเป่านกหวีดยุติการแข่งขันชั่วคราวก่อนเริ่มเล่นใหม่ ซึ่งโดยบทบาทนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาต้องคอยกำกับสถานศึกษา โดยการติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความเห็น ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกติกา ได้แก่ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและของสถานศึกษาออกเอง หากสถานศึกษาดำเนินการไม่สอดคล้อง หรือไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายดังกล่าว คณะกรรมการสถานศึกษาต้องแจ้งให้สถานศึกษาดำเนินการ หากสถานศึกษายังไม่ดำเนินการ คณะกรรมการต้องเสนอความเห็นไปยังกรรมการตัดสิน (เป่านกหวีด) ซึ่งได้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาสั่งการหรือแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สั่งการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

2. อำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา เชื่อถือ ของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

3. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา อำนาจหน้าที่ในส่วนนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว อาจเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ดังตารางต่อไปนี้

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

<p align="center">บทบาทหน้าที่ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p align="center">บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>
<p>1. ด้านวิชาการ</p> <p>1.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>1.2 จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและรายงานผลการประเมิน ให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ</p> <p>2. ด้านงบประมาณ</p> <p>2.1 จัดตั้งและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>2.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และ แนวปฏิบัติ ฯลฯ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>	<p>1. ด้านวิชาการ</p> <p>1.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>1.2 ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</p> <p>2. ด้านงบประมาณ</p> <p>2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา</p> <p>2.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

<p align="center">บทบาทหน้าที่ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p align="center">บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>
<p>3. ด้านการบริหารงานบุคคล ดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด</p> <p>4. ด้านการบริหารทั่วไป 4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น 4.2 ดำเนินการและกำกับ ติดตาม และประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการของสถานศึกษา</p>	<p>3. ด้านการบริหารงานบุคคล ปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>4. ด้านการบริหารทั่วไป 4.1 ให้ความเห็น เสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น 4.2 รับทราบ ให้ความเห็นและขอเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น</p>

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>4. ด้านการบริหารทั่วไป (ต่อ)</p> <p>4.3 ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา รวมทั้ง ปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้จ่าย และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.4 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.5 ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและ สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา หรือตามที่ได้รับมอบหมายและตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p>	<p>4. ด้านการบริหารทั่วไป (ต่อ)</p> <p>4.3 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา รวมทั้ง ปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้จ่าย และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.4 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด</p> <p>4.5 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น</p> <p>4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่สอดคล้องหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบาย ให้คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ต่อไป

การปฏิบัติงานร่วมกันของคณะกรรมการและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามกฎกระทรวงที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2546 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และนอกจากนี้ยังได้กำหนดจำนวน คุณสมบัติ วิธีการสรรหาวิธีการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการด้วย

ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่างๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในส่วนของคาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพครูมีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือ รวมทั้งรายงานงานผลการจัดการศึกษา

ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา และมีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่องการขอรับการ

สนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรทางการจัดการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษา กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา เป็นผู้ที่สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจ ต่อสถาบันการศึกษาที่ตนได้รับการศึกษา ช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน

ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็ม ข้อมูลด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะกรรมการและเลขานุการซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่จะสะท้อนภาพของการบริหารจัดการ ผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงาน ทบทวนรายงาน สะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม บันทึกการประชุม รายงานผลการประชุม และสนับสนุนด้านอุปกรณ์ ห้องประชุม วัสดุใช้สอย ฯลฯ รวมทั้งการพิจารณานำมติ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาหลากหลาย และเข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศแรงกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็ง และประเทศชาติก้าวหน้า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากอดีตถึงปัจจุบัน

สภาพการเป็นองค์คณะบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาจากอดีตจนถึงปัจจุบันที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแบบองค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไร

2. บุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการส่วนใหญ่ได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่าได้รับการคัดสรรจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ

3. วิธีการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการยังขาดทักษะ และประสบการณ์ เช่น ทักษะร่วมประชุมตัดสินใจ เป็นต้น

4. สถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่าคณะกรรมการฯ เป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น

5. กรรมการสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่าการบริหารจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษา

6. กรรมการสถานศึกษาแต่ละคนมีภาระงานมาก การประชุมจึงขาดความต่อเนื่องและความพร้อมเพียง

7. ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารขาดคุณภาพ จึงเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของการบริหารจัดการ การนำข้อมูลไปใช้ในการพิจารณาของคณะกรรมการเพื่อการตัดสินใจ การแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จึงอยู่บนพื้นฐานของความรู้สึกและประสบการณ์เดิม

8. ในอดีตสถานศึกษาขาดความคล่องตัวในการบริหาร ปัจจุบันสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีความคล่องตัวสูง สามารถบริหารกิจการได้ด้วยตนเอง แต่กรรมการสถานศึกษาบางส่วนยังขาดความชัดเจนในบทบาทที่จะต้องมีการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในความคาดหวังของการปฏิรูปการศึกษา

การกำกับ สนับสนุนและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนดเป็นภารกิจหลักของการทำงานร่วมกับสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาร่วมกัน ดังนั้นความคาดหวังที่มีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการทำงานร่วมกับสถานศึกษา และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. มีความกระตือรือร้น เต็มใจ อุทิศ ทุ่มเท และเสียสละเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนร่วมกับสถานศึกษา

3. มีปฏิสัมพันธ์ที่เคารพสิทธิพื้นฐานซึ่งกันและกัน
4. ยอมรับความสามารถของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาต่อการส่งเสริมภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรฐานในการบริหารจัดการทางการศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จนั้นสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีรูปแบบวิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกัน โดยมีจุดหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามที่ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยในส่วนของสถานศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริมภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะเข้าร่วมร่วมสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในกิจการของสถานศึกษา ดังนี้

1. ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเป็นเรื่องใหม่ กรรมการสถานศึกษาบางท่านอาจไม่เข้าใจบทบาทตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของตนและของสถานศึกษาในระยะเริ่มแรก เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องจัดประชุมทำความเข้าใจในบทบาทของแต่ละฝ่ายร่วมกัน
2. สร้างความตระหนักต่อบุคลากรและชุมชน ถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาองค์คณะบุคคลและสถานศึกษาสู่คุณภาพที่คาดหวัง
3. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยทบทวนสาระของแผนพัฒนาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อปรับให้เกิดเป็นแผนร่วมของสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา
4. จัดทำรายละเอียดงบประมาณและรับผิดชอบการจ่ายงบประมาณของสถานศึกษา โดยเสนอขอรับคำแนะนำจากคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อการปรับขยายทิศทางและรูปแบบวิธีการระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
5. จัดทำรายละเอียด แผนงาน โครงการ และประมาณการค่าใช้จ่าย ที่จะระดมทุนจากผู้ปกครอง เพื่อขอรับความเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการสถานศึกษา

6. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสม

7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมทางวิชาการที่เหมาะสม และเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ควรรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบและร่วมภาคภูมิใจ

8. ออกระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

9. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกรวมทั้งการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

10. จัดและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร เพื่อให้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาการศึกษาร่วมกัน และจัดซึ่งการใช้ความคิดเห็นบนความรู้สึกละประสบการณ์

11. พัฒนา ปรับปรุง ระบบสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เหมาะสม เพื่อให้คณะกรรมการและบุคลากรได้มีโอกาสสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมจนสามารถทำความเข้าใจในข้อมูลเหตุผลต่าง ๆ นำไปสู่การพัฒนากิจการสถานศึกษาร่วมกันได้

12. แต่งตั้ง มอบหมายให้มีคณะอนุกรรมการ หรือ คณะทำงาน เพื่อสนองตอบต่อการพัฒนา งานคณะกรรมการสถานศึกษา และการนำมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษามาขยายผลสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

13. รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาตามความเหมาะสม

14. เสนอแผนการประชุมคณะกรรมการให้มีความต่อเนื่อง จัดระเบียบวาระการประชุม นำเสนอประธานกรรมการสถานศึกษา และดำเนินการสนับสนุนการประชุมตั้งแต่การเตรียมการก่อนประชุม ระหว่างประชุม สรุปรายงานการประชุม และแจ้งรายงานการประชุมอย่างเป็นระบบ

แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีการทำความเข้าใจตั้งแต่เริ่มแรกของการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา คือ “ผู้เชื่อมโยง” ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐาณะกรรมการและเลขานุการ กับสถานศึกษาในฐาณะผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นผู้ประสานการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงข้อคิด ความเห็น และมติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ หากมีข้อเสนอแนะใดๆ ควรนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วสรุปผลเป็นมติที่ชัดเจน ซึ่งเมื่อได้มติแล้วประธานก็จะมอบให้ผู้บริหารสถานศึกษา นำไปสู่การพิจารณาดำเนินการของสถานศึกษา

สำหรับบทบาทในการ “กำกับ” ควรเป็นการติดตามการปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษาได้ทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกฎหมาย และแนวนโยบายของหน่วยเหนือ หรือตามมติที่กำหนดร่วมกัน โดยไม่ควรกำกับการทำงานของผู้บริหาร ครู อาจารย์ คือไม่แสดงบทบาทเป็นผู้บังคับบัญชาเสียเอง

ในการรับทราบผลการดำเนินการ ควรดูเป็นภาพรวมของสถานศึกษาว่าผลการดำเนินงานทั้งระหว่างดำเนินการ สิ้นปีงบประมาณ และสิ้นปีการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุง พัฒนากิจการขอ’สถานศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้อง “ไม่สั่งการ” ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมไปยังบุคคลอื่น ได้แก่ครู หรือ บุคลากรในสถานศึกษา เพราะอำนาจการสั่งการเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะรับผิดชอบการนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และมติของคณะกรรมการสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาจมีส่วนร่วมกับการสถานศึกษาในกระบวนการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในกิจการของสถานศึกษา โดยร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผล และร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า องค์กรชุมชน และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการ และผลงานของสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมีหน้าที่กำกับดูแล สนับสนุนกิจการของสถานศึกษาแล้ว ควรจะมีบทบาทหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการ และผลงานของสถานศึกษาด้วยเนื่องจากการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เป็นมิติหนึ่งในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชุมชนได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่และผลงานการดำเนินงานของสถานศึกษา สภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนความต้องการของสถานศึกษาในการระดมทรัพยากรเพื่อปรับปรุง และพัฒนากิจการของ

สถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และการปรับตัวในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นเพียงพอ ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว

ความจำเป็นในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา

1. ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจกิจการของสถานศึกษา และกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความตระหนักในหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเกิดความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดศึกษา โดยการสนับสนุนทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความช่วยเหลือทางด้านทรัพยากร เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาในชุมชนเป็นไปตามความคาดหวังที่ชุมชนต้องการ โดยผ่านคณะกรรมการสถานศึกษา

2. ช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนถึงผลสำเร็จในกิจการของสถานศึกษาที่เกิดจากตนเองมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง

3. ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน

นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้วย เนื่องจากการบอกให้สาธารณชนทราบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาคือใคร มาจากไหน มีหน้าที่ทำอะไร มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และชุมชนอย่างไร และได้ร่วมกันเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างไร จะทำให้ชุมชน สาธารณชน ได้เข้าใจ ตระหนักในบทบาทของการเข้ามามีส่วนร่วม และสามารถเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็ผลดีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละคนที่จะร่วมกันประสานร่วมมือกันกับชุมชนในฐานะเป็นผู้แทนจากกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงสมตามเจตนารมณ์ของการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของ ประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งเป็นเป้าหมายและความมุ่งหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมกันจัดทำขึ้นทุกประการ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ทฤษฎีการบริหารของกูลิคและเออร์วิค (Gulick and Urwick ; อ้างถึงในสุพจน์ พันธุ์ชูเพชร, 2548 : 12) ได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ ซึ่งเรียนย่อๆ ว่า POSDCoRB โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผนงาน (Planning) หมายถึงการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าและกำหนดเป้าประสงค์ที่แน่นอน
2. การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่การแบ่งส่วนงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์
3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารด้านบุคลากร ได้แก่การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน
4. การควบคุมงาน (Directing) หมายถึง กระบวนการวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหาร พร้อมทั้งการติดตามดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย อย่างมีระเบียบแบบแผน
5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การติดต่อสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ตามโครงสร้างของงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงงานไม่ซ้ำซ้อนแย้งกัน ทำงานผสมกลมกลืนกัน
6. การเสนอรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน
7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง กิจจัดทำงบประมาณการเงิน การใช้จ่าย ควบคุมการใช้จ่ายเงินให้รอบคอบและรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณการทำบัญชี

การบริหารงานในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ, (2556 : 39-104)ได้กล่าวถึง แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการบริหารงานของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1.การบริหารวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ, (2550 : 39-56)การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการ บริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ (บุญทิพย์ สุริยวงศ์, 2544 : 65) งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ

ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนา
หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

หลักการและแนวคิด

1. ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยได้รับความ
เห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้
รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและ
กระบวนการเรียนรู้ สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกชั้นปี

5. มุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล
ในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบข่าย/ภารกิจจกรดำเนินงานด้านการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในระบบเดิมมี
รายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้

ความสำคัญ

1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูล

จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชา
เพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมินผลและปรับปรุง

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.1 วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศ และติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ค้อยโอกาส

และมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

4.1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำ เป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน การสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าเพื่อเป็นผู้นำ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน

6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหาการผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2 จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑน์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ สวนธรรมชาติ เป็นต้น

8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษา ของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

8.4 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

8.5 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

9. การนิเทศการศึกษา

9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ

9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว

10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

10.2 จัดระบบงานและ โครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

10.6 คู่มือ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

10.8 ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้านศาสนา สถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

10.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชน

11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)

11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง(Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA

11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น

12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่นภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิทยาการในที่อื่น ๆ

13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ

14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

14.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง

15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

16.1 ศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนาสื่อ การเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

17.5 และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.การบริหารงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ, (2556 : 57-72)ปัจจุบันสถานศึกษามีฐานะเป็นหน่วยงบประมาณและหน่วยบริหารการเงินของตนเองแต่ยังมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูแลแม้ว่าจะมีฐานะนิติบุคคลตามกฎหมาย ส่งผลให้สถานศึกษาขาดความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามความต้องการอย่างแท้จริง ทั้งนี้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ได้กำหนดให้สถานศึกษาสามารถจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดหารายได้จากบริการให้บริการที่ต้องนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน เพื่อให้การบริหารงบประมาณ การเงิน และบัญชีของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลสอดคล้องกับหลักการดังกล่าวประกอบกับเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี ต้องกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของตนไปยังสถานศึกษา ผ่านกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ประกอบกับประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550

จะเห็นได้ว่ากฎกระทรวง ระเบียบ กฎหมาย และประกาศของกระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณภายใต้กรอบการดำเนินการที่กำหนดให้ อย่างมีอิสระรวดเร็ว มีความคล่องตัวมากขึ้น และมุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการด้าน

งบประมาณให้กับสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สถานศึกษานิติบุคคลสามารถบริหารจัดการ การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดภายใต้ระเบียบและกฎหมายรองรับ โดยมี รายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐาน การจัดการทางการเงิน ทั้ง 7 ด้าน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้

- (1) การวางแผนงบประมาณ
- (2) การคำนวณต้นทุนการผลิต
- (3) การจัดระบบการจัดหาพัสดุ
- (4) การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ
- (5) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
- (6) การบริหารสินทรัพย์
- (7) การตรวจสอบภายใน

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้ เป็นไปในลักษณะของวงเงินรวมแก่สถานศึกษา

4. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการ งบประมาณของสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความ โปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

ขอบข่าย/ภารกิจงานด้านการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในระบบเดิม มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) โดยต้องเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา กลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลยุทธ์ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของสถานศึกษา ได้แก่ แผนชั้นเรียน ข้อมูลครูผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา เพื่อให้กำหนดเป้าหมาย ผลผลิต เป้าหมายกิจกรรมหลักและการสนับสนุน

1.3 ทบทวนประสิทธิภาพการใช้จ่ายตามแผนปฏิบัติการในปีที่ผ่านมา เพื่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายปีที่จะตั้งงบประมาณและค่าใช้จ่ายล่วงหน้า 3 ปี ของงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน งบลงทุน และงบรายจ่ายอื่นที่สอดคล้องกับประเด็นกลยุทธ์ตามแผนพัฒนาการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้

1.4 ประมาณการค่าใช้จ่ายกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนของแต่ละผลผลิต

1.5 จัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) เป็นรายละเอียดของแผนงบประมาณ

1.6 ขอความเห็นชอบแผนงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นคำขอตั้งงบประมาณต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

2.2 ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

3.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณตามงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายเงิน

4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

4.1 ตรวจสอบรายละเอียดรายการงบประมาณที่จำเป็นต้องขอ โอนและเปลี่ยนแปลงเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ขอโอน/เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ไม่ต้องทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณให้เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติ กรณีที่ยังไม่ได้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

5.1 รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี

6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

6.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) จัดให้มีการตรวจสอบและติดตามให้กลุ่ม ฝ่าย งาน ในสถานศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแบบที่สำนักงานประมาณกำหนด แล้วจัดส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกไตรมาสภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

2) จัดทำรายงานประจำปีที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานทุกสิ้นปีงบประมาณ แล้วจัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

6.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) จัดให้มีการตรวจสอบและติดตามให้กลุ่ม ฝ่าย งาน ในสถานศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแบบที่สำนักงานประมาณกำหนด แล้วจัดส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกไตรมาสภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2) จัดทำรายงานประจำปีที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานทุกสิ้นปีงบประมาณ แล้วจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

7.1 ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

7.2 วางแผนประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

7.3 วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในสถานศึกษา

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

8.1 วางแผน ธรรมนูญ ส่งเสริมการระดมทุนการศึกษา และทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

8.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและระบบการรับจ่ายทุนการศึกษา และทุนเพื่อพัฒนาการศึกษา ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คุ่มค่า และมีความโปร่งใส

8.3 สรุป รายงาน เผยแพร่ และเชิดชูเกียรติผู้สนับสนุนทุนการศึกษาและทุนเพื่อพัฒนา สถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

9.1 สำรวจความต้องการของผู้เรียนและคัดเลือกผู้เสนอผู้ยื่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

9.2 ประสานการกู้ยืมเพื่อศึกษากับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

9.3 สร้างความตระหนักแก่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

9.4 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

10.1 จัดทำรายการทรัพยากรเพื่อเป็นสารสนเทศ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทั้งที่เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถาน ประกอบการเพื่อการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้เรียน และบุคลากรทั่วไป จะได้เกิดการ ใช้ ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการศึกษา

10.2 วางระบบหรือกำหนดแนวปฏิบัติการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับบุคคลและหน่วยงาน รัฐบาลและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

10.3 กระตุ้นให้บุคคลในสถานศึกษาร่วมใช้ทรัพยากรภายในและภายนอก รวมทั้งให้บริการ การใช้ทรัพยากรภายในเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมการศึกษาในชุมชน

10.4 ประสานความร่วมมือกับผู้รับผิดชอบแหล่งทรัพยากรภายในและภายนอกทั้งทรัพยากร และธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัด การศึกษา

10.5 ดำเนินการเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สนับสนุนการใช้ ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ

11.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) การวางแผนพัสดุล่วงหน้า 3 ปี ให้ดำเนินการตามกระบวนการของการวางแผน งบประมาณ

2) การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ ให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเป็นผู้ดำเนินการโดยให้ฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุจัดทำรายละเอียดพัสดุที่ต้องการ คือรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณ ราคาคุณลักษณะเฉพาะ หรือรูปแบบรายการและระยะเวลาที่ต้องการใช้พัสดุ (ทั้งนี้รายละเอียดพัสดุที่ต้องการนี้ต้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนปฏิบัติงาน) และตามที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ส่งให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ

3) ฝ่ายที่จัดทำแผนการจัดหาพัสดุทำการสำรวจข้อมูลรายละเอียดจากฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุ โดยมีการสอบถามกับแผนปฏิบัติงานและเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และความเหมาะสมของวิธีการจัดหาว่าควรเป็นการซื้อ การเช่า หรือการจัดทำเองแล้วจึงนำข้อมูลที่สอบถามแล้วมาจัดทำแผนการจัดหาพัสดุในภาพรวมของสถานศึกษา แล้วส่งแผนที่จัดทำนี้ไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจัดทำเป็นภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

11.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) การวางแผนพัสดุล่วงหน้า 3 ปี ให้ดำเนินการตามกระบวนการของการวางแผนงบประมาณ

2) การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ ให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเป็นผู้ดำเนินการโดยให้ฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุจัดทำรายละเอียดพัสดุที่ต้องการ คือรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณ ราคาคุณลักษณะเฉพาะ หรือรูปแบบรายการและระยะเวลาที่ต้องการใช้พัสดุ (ทั้งนี้รายละเอียดพัสดุที่ต้องการนี้ต้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนปฏิบัติงาน) และตามที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ส่งให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ

3) ฝ่ายที่จัดทำแผนการจัดหาพัสดุทำการสำรวจข้อมูลรายละเอียดจากฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุ โดยมีการสอบถามกับแผนปฏิบัติงานและเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และความเหมาะสมของวิธีการจัดหาว่าควรเป็นการซื้อ การเช่า หรือการจัดทำเองแล้วจึงนำข้อมูลที่สอบถามแล้วมาจัดทำแผนการจัดหาพัสดุในภาพรวมของสถานศึกษา โดยในส่วนที่จัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้รายงานเฉพาะครุภัณฑ์ที่มีราคาเกินหนึ่งแสนบาท และที่ดินสิ่งก่อสร้างที่มีราคาเกินหนึ่งล้านบาท (รายละเอียดสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ศพ 0004/ว 97 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2546)

12. การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

12.1 กำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะเพื่อประกอบการขอตั้งงบประมาณ
ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

12.2 กรณีที่เป็นการจัดหาจากเงินนอกงบประมาณให้กำหนดรูปแบบรายการหรือคุณ
ลักษณะเฉพาะได้โดยให้พิจารณาจากแบบมาตรฐานก่อน หากไม่เหมาะสมก็ให้กำหนดตามความ
ต้องการโดยยึดหลักความโปร่งใส เป็นธรรม และเป็นประโยชน์กับทางราชการ

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

13.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดหาพัสดุ เช่น สมุดโทรศัพท์หน้าเหลืองการ
จัดทำบัญชีผู้ขายหรือผู้รับจ้าง เพื่อสำหรับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการประเมินผลผู้ขายและผู้
รับจ้าง เป็นต้น

14. การจัดหาพัสดุ

14.1 การจัดหาพัสดุถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการและคำสั่งมอบ
อำนาจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

14.2 การจัดทำพัสดุถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้สถานศึกษา รับ
จัดทำ รับบริการ รับจ้าง ผลิตเพื่อจำหน่าย พ.ศ. 2533

15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

15.1 จัดทำทะเบียนคุมบัญชีทรัพย์สินและบัญชีวัสดุ ไม่ว่าจะได้มาด้วยการจัดหาหรือการรับ
บริจาค

15.2 ควบคุมพัสดุให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

15.3 ตรวจสอบพัสดุประจำปี และให้มีกรจำหน่ายพัสดุที่ชำรุดเสื่อมสภาพหรือไม่ใช้
ในราชการอีกต่อไป

15.4 พักสิ่งที่เป็นที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างกรณีที่ได้มาด้วยเงินงบประมาณให้ดำเนินการขึ้น
ทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ กรณีที่ได้มาจากการรับบริจาคหรือจากเงินรายได้สถานศึกษาให้ขึ้นทะเบียน
เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

16.1 จัดทำแนวปฏิบัติหรือระเบียบของสถานศึกษาในการดำเนินการหารายได้ โดยไม่ขัดต่อ
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

16.2 การจัดหาผลประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษา ภายในของวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์ และภารกิจของสถานศึกษา

16.3 เงินรายได้ที่เกิดขึ้นถือเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทเงินรายได้สถานศึกษา

16.4 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินตามข้อ 1-3 ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

17. การเบิกเงินจากคลัง

17.1 สถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังให้ยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ

17.2 สถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง ให้จัดทำและตรวจสอบเอกสารหลักฐานขอเบิกให้ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการเบิกเงินจากสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ แล้วแต่กรณี

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

18.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงินและการจ่ายเงิน ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520 โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบดังกล่าว

2) การปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในส่วนของราชการ พ.ศ. 2520 โดยอนุโลมที่การศึกษา คือ การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงินต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520

19. การนำเงินส่งคลัง

19.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง การนำเงินส่งคลังให้นำส่งต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520 หากนำส่งเป็นเงินสดให้ตั้งคณะกรรมการนำส่งเงินด้วย

19.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) การนำเงินส่งคลังให้นำส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามระเบียบการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2) ขั้นตอนและวิธีการนำเงินส่งคลังให้เป็นไปตามที่ระบบ GFMS กำหนด

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

20.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังให้จัดทำบัญชีการเงินตามระบบที่เคยจัดทำอยู่เดิม คือ ตามระบบที่กำหนดไว้ในคู่มือการบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 แล้วแต่กรณี

20.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง การจัดทำบัญชีการเงินให้บันทึกบัญชีและทะเบียนที่เกี่ยวข้องตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

21.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) จัดทำรายงานตามที่กำหนดในคู่มือการบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 แล้วแต่กรณี

2) จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินรายได้สถานศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด คือ ตามประกาศที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการนำเงินรายได้สถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

21.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

1) จัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงินเป็นไปตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างและระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

2) จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินรายได้สถานศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด คือ ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการนำเงินรายได้สถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

22. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

22.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง แบบพิมพ์บัญชี

ทะเบียน และแบบรายงานให้จัดทำตามแบบที่กำหนดในคู่มือการบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544

22.2กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และแบบรายงานให้จัดทำตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลัง กำหนด

3.การบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ, (2556 : 73-90)การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา ของสถานศึกษาตลอดจนผลการติดตาม

และประเมินผลการดำเนินงานตามกฎหมายการศึกษาจากหลายหน่วยงาน พบว่าสถานศึกษาต่าง ๆ ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการเป็นสถานศึกษานิตินุคคลเต็มรูปแบบ ส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบ ปัญหาและอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลซึ่งมีพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นกฎหมายหลัก ทำให้สถานศึกษามีข้อจำกัดด้านการบริหารงานบุคคลส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ เป็นเหตุให้ไม่มีความ คล่องตัวและเกิดความล่าช้า ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลได้ตามเจตนารมณ์การ เป็นนิตินุคคลของสถานศึกษา

ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษาใน โครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิตินุคคลตามประกาศของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานด้าน การบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการในรูปแบบ ของสถานศึกษานิตินุคคลได้อย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความเห็นแนวทางดำเนินงานด้านการ บริหารงานบุคคล โดยมีหลักการและแนวคิด ขอบข่าย/ภารกิจ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1.ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2.ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตาม นโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. ยึดหลักธรรมาภิบาล

ขอบข่าย/ภารกิจดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในระบบเดิม มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง

1.1 รวบรวมและรายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- จำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขา
- จำนวนลูกจ้างประจำในสถานศึกษา
- จำนวนลูกจ้างชั่วคราว
- จำนวนพนักงานราชการ

1.2 วิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลัง

1.3 จัดทำแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา

1.4 เสนอแผนอัตรากำลังของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 รวบรวมและรายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับจำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขา

2.2 เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำแนกตามสาขา ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.1 เสนอความต้องการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 สถานศึกษาที่มีความพร้อมดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเห็นชอบหรือมอบหมาย

3.3 ดำเนินการสรรหาและจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งข้าราชการครู อัตรากำลังประจำหรืออัตรากำลังชั่วคราวและพนักงานราชการ

3.4 แจ้งภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพและเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบเป็นลายลักษณ์อักษร แจ้งภาระงานอัตรากำลังประจำหรืออัตรากำลังชั่วคราวและพนักงานราชการ

3.5 ดำเนินการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการสำหรับบุคลากรทางการศึกษาหรือเตรียมความ

พร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสำหรับผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

3.6 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นระยะ ๆ ทุกสามเดือนตามแบบประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด และในการประเมินแต่ละครั้งให้ประธานกรรมการแจ้งผลการประเมินให้ครูผู้ช่วยและผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ทราบ และในส่วนของพนักงานราชการต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง

3.7 รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มแล้วแต่กรณีต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.8 ดำเนินการแต่งตั้งหรือส่งให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดหรือเมื่อได้รับอนุมัติจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.1 การเปลี่ยนตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอเปลี่ยนตำแหน่งกรณีสมัครใจกรณีเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และกรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.2.1 การย้ายผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาในหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังสังกัด

4.2.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1) ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการดำเนินการต่อไป

2) รวบรวมรายชื่อและข้อมูลรายชื่อและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายและให้ความเห็นเสนอไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงาน

3) พิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายปฏิบัติงานในสถานศึกษา

3.1) ในกรณี que เห็นชอบการรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เสนอเรื่องไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

3.2) ในกรณีให้ความเห็นว่าการไม่ควรรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้แจ้งเรื่องไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอ ย้ายทราบ

4) สั่งย้ายและสั่งบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วแต่กรณีตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

4.3 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

4.3.1 การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาในหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น เสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสงค์จะขอ ย้ายไปปฏิบัติงาน

4.3.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1) รวบรวมรายชื่อและข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์ จะขอ ย้ายและให้ความเห็นเสนอ ไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะ ขอ ย้ายไปปฏิบัติงาน

2) สถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์ จะขอ ย้ายมาปฏิบัติราชการในสถานศึกษา

2.1) ในกรณี que เห็นชอบการรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เสนอเรื่อง ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

2.2) ในกรณี que เห็นว่าการไม่ควรรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เสนอ เรื่องไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอ ย้ายทราบ

3) สั่งย้ายและสั่งบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วแต่กรณีตามอำนาจ หน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

5.1 การเลื่อนขั้นเงินเดือนปกติ

1) ประกาศเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทราบ โดยทั่วกัน

2) แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนระดับสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดในฐานะผู้บังคับบัญชา

3) รวบรวมข้อมูลพร้อมความเห็นของผู้มีอำนาจในการประเมินและให้ความเห็นในการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอคณะกรรมการตามข้อ 2 พิจารณา

4) แจ้งคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะผู้บังคับบัญชาทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือน

5) สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

5.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ กรณีถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

1) เสนอเรื่องพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและความเห็นที่เป็นข้อยุติและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปยังเขตพื้นที่การศึกษา

2) ดำเนินการด้านสวัสดิการให้แก่ครอบครัวผู้ถึงแก่กรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดตามความเหมาะสม

6. การลาทุกประเภท

6.1 อนุญาตหรือเสนอขออนุญาตการลาตามนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการตามที่กฎหมายกำหนด

6.2 เสนอเรื่องการอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดหรือเพื่อทราบแล้วแต่กรณี

7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

7.1 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและที่ ก.ค.ศ. กำหนด

7.2 ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ 1

7.3 นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา

7.4 รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานในส่วนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้องขอได้
รับทราบ

8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

8.1 การทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

1) กรณีมีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิด
วินัยไม่ร้ายแรงในฐานะผู้บังคับบัญชา

2) พิจารณาลงโทษวินัย หากปรากฏผลการสอบสวนว่าผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิด
วินัยไม่ร้ายแรงตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด

3) รายงานผลการพิจารณาลงโทษทางวินัยไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ก.ค.ศ. พิจารณาตามลำดับแล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาที่
กำหนด

8.2 การทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

1) ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นในกรณีที่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัยอย่างร้ายแรงไม่ชัดเจน

2) กรณีมีมูลกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงของครูผู้ช่วยและครูที่ไม่มีวิทยฐานะ ให้แต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหรือ
รายงานต่อผู้มีอำนาจแล้วแต่กรณี

3) ประสานกับหน่วยงานการศึกษาอื่นและกรรมการสอบสวนกรณีมีการกระทำ
ผิดวินัยร่วมกัน

4) พิจารณาสถานโทษหรือสั่งลงโทษตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดกรณีความผิดวินัย
ไม่ร้ายแรง

5) รายงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือเสนอสถานโทษไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรณี
เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงของครูผู้ช่วยและครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่
การศึกษาพิจารณา

9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและมีเหตุสั่งพักราชการ
หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ดำเนินการภายในขอบเขตอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดในกรณี
ตำแหน่งครูผู้ช่วยและตำแหน่งครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ

10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษเสนอรายงานการลงโทษทางวินัย และการลงโทษให้ดำเนินการแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

11.1 การอุทธรณ์ รับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา แล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดเพื่อพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องอุทธรณ์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

11.2 การร้องทุกข์รับเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาแล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดเพื่อพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องร้องทุกข์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

12. การออกจากราชการ

12.1 อนุญาตการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดหรือรับเรื่องการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งพิจารณาแล้วแต่กรณี

12.2 สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหรือเสนอให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วแต่กรณี

13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

13.1 จัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้าง

13.2 ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษียณอายุราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสถานศึกษา

13.3 รับเรื่องการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด แล้วเสนอให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณา

14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

14.1 ดำเนินการในการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสนอผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

14.2 จัดทำทะเบียนผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสังกัด

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

15.1 สํารวจและรวบรวมข้อมูลการขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

15.2 ประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

15.3 รวบรวมแบบเสนอขอรับการประเมินและรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เสนอขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

16.1 ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพการศึกษา

16.2 สร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้มีผลงานดีเด่นและมีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดหรือกรณีอื่นตามความเหมาะสม

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

17.1 ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

17.2 ควบคุมดูแล และส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

18.1 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

18.2 เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ได้บังคับบัญชามีวินัยในตนเอง

18.3 ป้องกันไม่ให้ผู้ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ดำเนินการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการต่อไป

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

20.1 วิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

20.2 จัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

20.3 ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามแผนที่กำหนด

20.4 สร้างและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.การบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ, (2556 : 91-104)เนื่องจากการบริหารทั่วไปเป็นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยอำนวยความสะดวกให้ภารกิจหลักขององค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้ลงสู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง เช่น งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศงานประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา งานธุรการ งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมงานรับนักเรียน งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานกิจการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์งานการศึกษางานควบคุมภายในหน่วยงาน เป็นต้น การมอบอำนาจให้สถานศึกษาสามารถกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปได้อย่างเบ็ดเสร็จภายในองค์กร โดยสามารถกำหนดขั้นตอนการบังคับบัญชาในการบริหารด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่นสูง เกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็วเป็นการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในองค์กรที่ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อต่อการพัฒนาโดยสถานศึกษาเป็นฐาน (School Based Management) อย่างแท้จริง ทั้งนี้การบริหารทั่วไปของสถานศึกษาดำเนินการตามหลักการ แนวคิด ขอบข่าย/ภารกิจ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการการดำเนินงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์กรระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงคิดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

ขอบข่าย/ภารกิจงานด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาในระบบเดิมมีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

1.1 จัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น เขตพื้นที่การศึกษา และส่วนกลาง

1.3 นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์

2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

2.1 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมช่วยเหลือสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา

- 2.2 เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ
 - 2.3 กำหนดแผน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา
 - 2.4 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 3.1 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคม โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
 - 3.2 เสนอแผนพัฒนาการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ
 - 3.3 การดำเนินการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และตามความต้องการของสถานศึกษา
 - 4.2 แจ้งผลการศึกษาวิจัยของสถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ
 - 4.3 เผยแพร่การศึกษาวิจัยของสถานศึกษา ให้บุคลากรในสถานศึกษาและสาธารณชนรับทราบ
 5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 5.1 ศึกษาวิเคราะห์จัดทำแผนกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการพัฒนาสถานศึกษา
 - 5.2 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการ
 - 5.3 จัดระบบการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
 - 5.4 ประเมินผลงานและรายงานการพัฒนาองค์กร
 - 5.5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงานสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 6.1 กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานแต่ละด้านของสถานศึกษา
 - 6.2 เผยแพร่มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทราบ
 - 6.3 ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

6.4 ปรับปรุงและพัฒนาทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและระบบการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.1 วางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

7.2 ระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

7.3 สนับสนุนและพัฒนาให้บุคลากรสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา

7.4 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.5 ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

8. การดำเนินงานธุรการ

8.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพระบบงานธุรการระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

8.2 วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

8.3 จัดบุคลากรรับผิดชอบและพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการ

8.4 จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สามารถรองรับการปฏิบัติงานด้านธุรการได้ตามระบบงานที่กำหนดไว้

8.5 ดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า

8.6 ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ

9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9.1 กำหนดแนวทางการวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9.2 บำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม

9.3 ติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

10.1 ประสานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจและจัดทำสำมะโนผู้เรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

- 10.2 เสนอสำมะโนผู้เรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ
- 10.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศจากการทำสำมะโนผู้เรียน
- 10.4 เสนอข้อมูลสารสนเทศการทำสำมะโนผู้เรียนในเขตพื้นที่การศึกษา
- 11. การรับนักเรียน
 - 11.1 ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดเขตพื้นที่บริการการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาโดยประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา
 - 11.2 กำหนดแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษาโดยประสานกับเขตพื้นที่การศึกษา
 - 11.3 ดำเนินการรับนักเรียนตามแผนที่กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาเสนอข้อมูลและความต้องการในการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก หรือเปลี่ยนสภาพสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
 - 13.1 สำรวจความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย
 - 13.2 กำหนดแนวทางและความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางของเขตพื้นที่การศึกษา
 - 13.3 ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงประสานความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ที่จัดการศึกษา
- 14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 14.1 กำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
 - 14.2 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในทุกด้าน ซึ่งครอบคลุมถึงการประสานความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานสถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และสถานศึกษาในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกัน
 - 14.3 ดำเนินการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 15. การทัศนศึกษา

15.1 วางแผนการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษา

15.2 ดำเนินการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

16. งานกิจการนักเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สรุปและประเมินผลเพื่อปรับปรุง

17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

17.1 วางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาตามแนวทางที่กำหนด

17.3 ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาการประชาสัมพันธ์การศึกษาของสถานศึกษา

18. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

19. การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

19.1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคในการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

19.2 ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและพัฒนาการศึกษาร่วมกัน

20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน

20.1 จัดระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

20.2 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

20.3 ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบที่กำหนดไว้

20.4 รายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

20.5 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และการรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

21.1 วิเคราะห์กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงานของสถานศึกษา

21.2 วางแผนการจัดระบบการควบคุมภายในสถานศึกษา

21.3 ดำเนินการควบคุมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

21.4 ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

22.1 ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

22.2 การวางแผนงานปกครองนักเรียน

22.3 การบริหารงานปกครองนักเรียน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการประสานงาน

ปกครอง

22.4 การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี

22.5 การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดในสถานศึกษา การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ในสถานศึกษา

22.6 การสรุปประเมินผลงานปกครองนักเรียน

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตั้งอยู่ที่อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนอนุบาลศรีอริยโศภิต ถนนสุวรรณศร ตำบลอรัญญูประเทศ อำเภออรัญญูประเทศ จังหวัดสระแก้ว รหัสไปรษณีย์ 27120

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอวัฒนานคร 2) อำเภออรัญญูประเทศ 3) อำเภอตาพระยา 4) อำเภอโคกสูง

อาณาเขตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมืองสระแก้ว และอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ข้อมูลพื้นฐาน

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัด 124 โรงเรียน 1 สาขา ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับประถมศึกษา จำนวน 91 โรงเรียน เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 34 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2558 จำนวน 22,281 คน (ไม่รวมเอกชน)

ทิศทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีงบประมาณ 2559 – 2561

จากสภาพปัจจุบันของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 และการประเมินสถานภาพองค์กร จึงกำหนดทิศทางการบริหารจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในช่วงปีงบประมาณ 2559 – 2561 ดังนี้

วิสัยทัศน์

“คุณภาพเด่น เน้นคุณธรรม นำสู่สากล”

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม ตามมาตรฐานการศึกษา และมีทักษะที่จำเป็นเพื่อก้าวสู่สากล
2. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
3. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะตามสมรรถนะมาตรฐานวิชาชีพ
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งได้มาตรฐาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ คุณธรรม ตามมาตรฐานการศึกษา และมีทักษะที่จำเป็นเพื่อก้าวสู่สากล
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มตามศักยภาพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพสากล

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ
3. พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ
5. พัฒนาการศึกษารองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จุดเน้น

1. ด้านผู้เรียน
2. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ด้านการบริหารจัดการ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มาโนช แสงสว่าง, (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูต่อ

การพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

สำนักงานอำนวยการ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถมศึกษา , (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม พบว่าระดับการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม จำแนกตามบทบาทหน้าที่ และวุฒิการศึกษา การมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเรียงลำดับดังนี้การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ดิเรก อนันต์, (2555 : บทคัดย่อ)การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ละด้านจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิชาการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

จักรกฤษ แยมสรวล, (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม พบว่า บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีเพศอายุ อาชีพ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีบทบาทที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน

อนันต์ หวะสุวรรณ, (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า
1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนา
การศึกษาของโรงเรียนเป็นรายด้านและตามขนาดโรงเรียนและวุฒิการศึกษาในภาพรวมทุกชั้นตอนอยู่
ระดับปานกลาง 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนา
การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาตามขนาดโรงเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน

แวน วิรุฬเลิศ, (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานและมาตรฐานการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร พบว่า
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้แทนทุกกลุ่มโดย
ภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสองรายด้านที่กลุ่มบุคคลที่มี
ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 1) การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจของ
ผู้แทนครูกับผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนครูกับผู้แทนศิษย์เก่า 2) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของ
ผู้แทนครูกับผู้แทนผู้ปกครอง และ ความแตกต่างมาตรฐานการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดย
ภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญศรี แสงศรี, (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ตามสถานภาพของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเพศและระดับ
การศึกษาที่แตกต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน

เศรษฐชัย วิสาทาโส, (2556 : 75) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดย ด้านที่มีการปฏิบัติ
สูงสุดคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการ ออกแบบกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตาม
ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

คราฟ, (Craft, 1988 : 1633-A) ได้ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษาและระดับการมีส่วนร่วมในการกิจการของโรงเรียน ที่จะทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมายคือ ต้องการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติกับระบบโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อมหรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

พอลเลอชชี, (Pallozzi, 1981 : 1481) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบของชุมชนต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของโรงเรียนท้องถิ่นในมลรัฐเนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่ใช้ในการจัดการศึกษาค่อยๆไปเป็นรูปแบบของชุมชนเนื่องด้วยการจัดการศึกษาในโรงเรียนควรร่วมมือทุกฝ่าย โรงเรียนไม่ควรยึดติดกับนโยบายมากนัก ส่วนฝ่ายชุมชนควรเสนอนโยบายที่ตรงกับความสามารถของตนเองและสิ่งที่ชุมชนควรคำนึงถึงคือความรับผิดชอบในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นและอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้

อเมนู-เทคาด, (Amenu-Tekka, 1986 ; อ้างถึงใน พิทักษ์ จอมเมือง, 2541) ได้วิจัยทัศนคติของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวอินเดียนแคนาดา พบว่า โครงการทางด้านการศึกษา มีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน จะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษา จะทำให้การศึกษาประสบผลสำเร็จได้

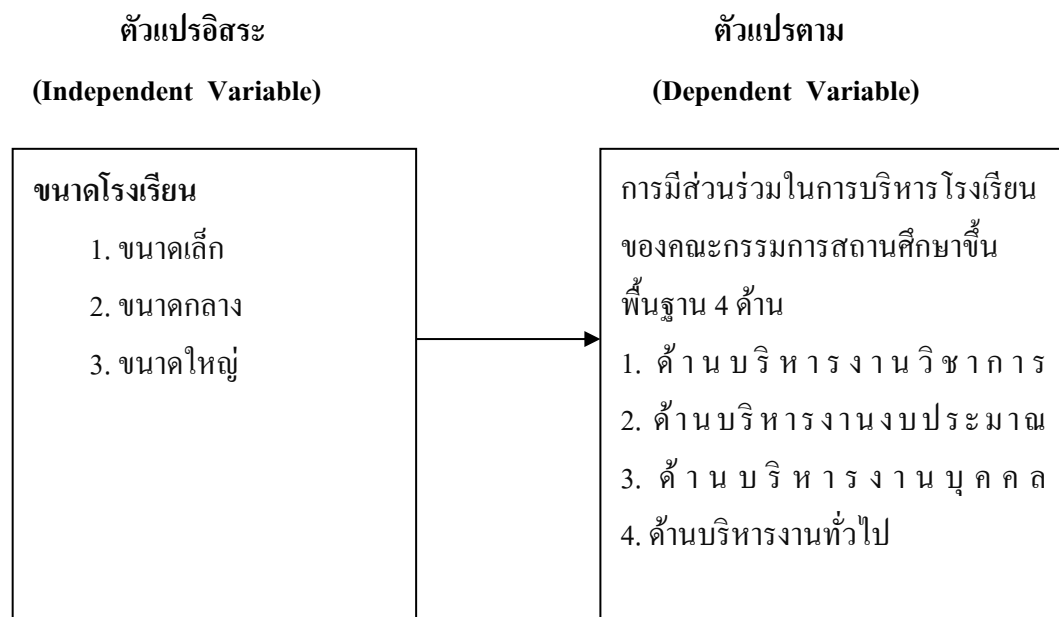
ไอลีเยน, (Iron, 1998 ; อ้างอิงใน สุวิทย์ สุวรรณมณี, 2550 : 49) ได้ทำวิจัยเรื่อง A Longitudinal Study of an Elementary School site Council: Participation, Process and Impact) ได้ศึกษาบทบาทของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการสภาโรงเรียนในช่วงปฏิรูปการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ รวมทั้งสิ่งที่กรรมการได้เรียนรู้ในการกระจายอำนาจ มีระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและจุดเน้นของกระบวนการและผลที่ได้

จากสาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างกว้างขวางและครอบคลุมงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 งาน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แต่ถ้าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

บริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว จะส่งผลให้ การบริหารงานขาดประสิทธิภาพและเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทการมีส่วนร่วม สร้างความตระหนัก และสร้างองค์ความรู้ ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงเวลาที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดการศึกษาทุกระดับ จะต้องร่วมมือกัน กำหนดวิสัยทัศน์ในด้านการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา และสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษากรอบแนวคิดของการกำหนดขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนตามกระทรวงศึกษาธิการ, (2556. : 39-104) ใน 4 ด้าน ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

จากภาพประกอบข้างต้นนำมาจัดรูปแบบตามประเภทของตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วยขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ขนาดโรงเรียนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีส่วนร่วมในการ
บริหารงานมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและเล็กเป็นเป็น
เพราะว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่จะมีคณะกรรมการสถานศึกษาได้มากกว่าและได้รับงบประมาณ
มากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กจึงมีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยขอเสรษฐ
ชัย วิสาทาโส, (2556 : 75)การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.การมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดย ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้าน
การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการ ออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการ
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,565 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 310 คน โดยการกำหนดตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan ,1970 : 608)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	459	90
2. โรงเรียนขนาดกลาง	885	176
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	225	44
รวม	1,565	310

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2559
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนตามกระทรวงศึกษาธิการ, (2556. : 39-104) ประกอบด้วย ใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 ข้อ
 2. ด้านบริหารงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ
 3. ด้านบริหารงานบุคคล จำนวน 5 ข้อ
 4. ด้านบริหารงานทั่วไป จำนวน 15 ข้อ
- รวมจำนวน 40 ข้อ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ของการศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียนตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมและสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert type) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102) ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	มีส่วนร่วมมากที่สุด
4	มีส่วนร่วมมาก
3	มีส่วนร่วมปานกลาง

2

มีส่วนร่วมน้อย

1

มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด โดยครอบคลุมตามขอบข่ายการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ออกเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

6.1 นายพิทักษ์ มณีขำ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเขาจาน

วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระแก้ว เขต 2

6.2 ดร.นิวัติ ป่าหวาย

ศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระแก้ว เขต 1

6.3 นางเขวาลักษณ์ ท่าอุดม

ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านเขาจาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระแก้ว เขต 2

6.4 นางจิราวัฒน์ กุดเวียน

ผู้อำนวยการวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนหนองหอย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระแก้ว เขต 2

6.5 นางสาวนภารินทร์ ปาระบบ

ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนอนุบาลเขาฉกรรจ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระแก้ว เขต 1

เพื่อทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดย
หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้วิธีหาค่า Index of Item
Objective Congruency (IOC) โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา
- 1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

บันทึกผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านในแต่ละข้อ จากนั้นคำนวณหา
ค่า IOC โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัด ความที่ใช้ใน
การศึกษา

R แทน ผลรวมของคะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไปไว้จัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

7. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือและเสนอขอความเห็นชอบ
จากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

8. นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
จำนวน 30 คน

9. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถามทั้งฉบับ ผลการวิเคราะห์การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ .90

10. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยดำเนินการตาม

ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้ขอหนังสือรับรองการเก็บข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยปทุมธานี ศูนย์การศึกษา สระแก้ว ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล
2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- 1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 1.2 นำแบบสอบถามมาลงรหัส เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.3 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน
- 1.4 นำคะแนนที่ได้ไปบันทึกลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามรายการดังนี้

1.4.1 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

1.4.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยใช้สถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.2 สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
F	แทน	ทดสอบค่าเอฟ (F-test)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	90	29.00
2. โรงเรียนขนาดกลาง	176	56.80
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	44	14.20
รวม	310	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมดจำนวน 310 คน โรงเรียนขนาดเล็ก 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 โรงเรียนขนาดกลาง 176 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 โรงเรียนขนาดใหญ่ 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ดังปรากฏตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน	n= 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S. D.		
1. ด้านบริหารงานวิชาการ	3.82	.43	มาก	4
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.15	.44	มาก	1
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.13	.43	มาก	2

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.99	.17	มาก	3
รวม	4.02	.33	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .33) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงาน งบประมาณ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .44) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .43) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .17) ด้านบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .43) เป็น อันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้าน การบริหารงานวิชาการ

	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน		ระดับ	อันดับ
	ด้านบริหารงานวิชาการ			
	\bar{X}	S.D.		
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมกับ สถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	3.72	.79	มาก	6
2. การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของ สถานศึกษา	3.39	.65	ปานกลาง	10
3. การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา	3.38	.67	ปานกลาง	9
4. การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.41	.67	ปานกลาง	7
5. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.82	.80	มาก	5
6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุน ทุนการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นแก่ สถานศึกษา	4.24	.69	มาก	3

7. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการ จัดหาสื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัย	4.13	.77	มาก	4
8. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการ เป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน	4.27	.68	มาก	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ	n = 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
9. การมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.41	.59	มาก	1
10. การมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ การเรียนการ สอน อย่างสม่ำเสมอ	3.40	.69	ปานกลาง	8
รวม	3.82	.43	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานโดยรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. =.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วม
ประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.41$, S.D. =.59) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. =.68) คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนแก่สถานศึกษา(\bar{X}
= 4.24, S.D. =.69) และการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.39$,
S.D. =.56) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้าน
การบริหารงานงบประมาณ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนด้าน การบริหารงานงบประมาณ	n= 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		

1. การมีส่วนร่วมจัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณ ของสถานศึกษา	4.37	.65	มาก	4
2. การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการทำบัญชี การเงินได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	4.44	.56	มาก	1
3. การมีส่วนร่วมติดตามและรายงานผลการใช้ งบประมาณในสถานศึกษา	3.47	.75	ปานกลาง	10

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนด้าน การบริหารงานงบประมาณ	n= 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
4. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ-จัดจ้างพัสดุ ครุภัณฑ์ของสถานศึกษา	3.90	.74	มาก	8
5. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ครุภัณฑ์ของสถานศึกษา	4.38	.65	มาก	3
6. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการควบคุมการก่อสร้าง ของสถานศึกษา	3.81	.81	มาก	9
7. การมีส่วนร่วมจัดหางบประมาณสนับสนุน สถานศึกษา โดยระดมจากประชาชน	4.21	.72	มาก	6
8. การมีส่วนร่วมรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับ ทรัพย์สินทางราชการของสถานศึกษา	4.18	.79	มาก	7
9. การมีส่วนร่วมเสนอแนะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบงานการเงินพัสดุ	4.30	.66	มาก	5
10. การมีส่วนร่วมจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับ จากบุคคลภายนอกของสถานศึกษา	4.40	.59	มาก	2
รวม	4.15	.44	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ

โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, S.D. = .44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการทำบัญชีการเงินได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.44, S.D. = .56$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับจากบุคคลภายนอกของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40, S.D. = .59$) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38, S.D. = .65$) และการมีส่วนร่วมติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.47, S.D. = .75$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านบริหารงานบุคคล

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล	n = 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา	3.44	.72	ปานกลาง	5
2. การมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา	4.40	.66	มาก	1
3. การมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา	4.36	.63	มาก	2
4. การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.25	.66	มาก	3
5. การมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	4.22	.70	มาก	4
รวม	4.13	.43	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคลโดยรวม อยู่ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของ สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. =.66) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา ระบบข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. =.63) การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. =.66) และการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด บุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. =.72) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้าน บริหารงานทั่วไป

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป	n = 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน เสนอต่อสาธารณชน	4.44	.60	มาก	1
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการ พัฒนาสถานศึกษา	3.46	.68	ปานกลาง	15
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความ ร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่นๆ	4.38	.70	มาก	2
4. การมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาให้ร่มรื่นน่าอยู่	4.35	.56	มาก	3

5.	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	4.33	.63	มาก	4
6.	การมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา	3.82	.83	มาก	13
7.	การสนับสนุนกิจกรรมงานบริการต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้แก่ สหกรณ์ แนะแนว อาหารกลางวัน	3.78	.53	มาก	14
8.	การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาสถานศึกษา	3.94	.73	มาก	9

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป	n = 310		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
9.	การมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลต่างๆของสถานศึกษา	3.82	.38	มาก	12
10.	การมีส่วนร่วมส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยทั้งในระดับสถานศึกษาและในระดับท้องถิ่น	4.01	.69	มาก	6
11.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในท้องถิ่น	3.96	.76	มาก	8
12.	การมีส่วนร่วมจัดทำโครงการต่าง ๆ เช่น การป้องกันสารเสพติด สื่อลามก การพนันและการทะเลาะวิวาทในสถานศึกษา	3.93	.26	มาก	10

13. การมีส่วนร่วมระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อจัดการศึกษารวมทั้งการจัดหาทุนการศึกษาให้สถานศึกษา	4.07	.55	มาก	5
14. การมีส่วนร่วมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและร่วมแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในสถานศึกษา	3.95	.27	มาก	7
15. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง	3.91	.44	มาก	11
รวม	3.99	.17	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. =.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. =.60) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่นๆ ($\bar{X} = 4.38$ S.D. =.70) การมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้ร่มรื่นน่าอยู่ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. =.56) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.46$, S.D. =.68) เป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังปรากฏตารางที่ 8-9

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานโรงเรียน	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
ด้านบริหารงานวิชาการ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.912	.456	2.487	.09
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	94	17.241	.183		
	รวม	96	18.153			
ด้านการบริหารงาน งบประมาณ	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.263	.131	.687	.51
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	94	17.959	.191		
	รวม	96	18.221			
ด้านการบริหารงานบุคคล	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.260	.130	.698	.50
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	94	17.478	.186		
	รวม	96	17.738			
ด้านการบริหารงานทั่วไป	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.211	.106	3.653	.06
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	94	2.721	.029		
	รวม	96	2.932			
รวม	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.260	.130	1.168	.32
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	94	10.453	.111		
	รวม	96	10.713			

จากตารางที่ 8 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่าง
กัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานโรงเรียน	โรงเรียน ขนาดเล็ก n = 90		โรงเรียน ขนาดกลาง n = 176		โรงเรียนขนาด ใหญ่ n = 44		F	Sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	ด้านบริหารงานวิชาการ	3.91	.44	3.71	.42	3.93		
ด้านการบริหารงาน งบประมาณ	4.18	.45	4.09	.45	4.23	.30	4.45	.44
ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.19	.45	4.08	.43	4.15	.33	4.13	.43
ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.96	.20	3.99	.15	4.11	.08	3.99	.17
รวม	4.06	.36	3.97	.33	4.10	.23	4.02	.33

*p < .05

จากตารางที่ 9 พบว่า คณะกรรมสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้ศึกษาหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามด้านโครงสร้างและเนื้อหา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบแนะนำปรับปรุงแก้ไข และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ .90 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าเอฟ (F - test)

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการ เป็นอันดับสุดท้าย

1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตร รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นแก่สถานศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา เป็นอันดับสุดท้าย

1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการดำเนินงานได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันรองลงมาคือ การมีส่วนร่วมจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับจากบุคคลภายนอกของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในสถานศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคลโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นอันดับสุดท้าย

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ด้านบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนรองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่นๆ การมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้ร่มรื่นน่าอยู่ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้คำปรึกษา แนะนำและสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา เป็นอันดับสุดท้าย

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในครั้งนี้ มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช แสงสว่าง, (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก อนันต์, (2555 : บทคัดย่อ)การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ใน ระดับมาก

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานให้การสนับสนุนทุนการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญศรี แสงศรี, (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่าโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของเศรษฐชัย วิสาทาโส, (2556 : 75)การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการทำบัญชีการเงินได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีส่วนร่วมจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับจากบุคคลภายนอกของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเศรษฐชัย วิสาทาโส, (2556 : 75) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช แสงสว่าง, (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 ด้านบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา มีส่วนร่วมวางแผนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก อนันต์, (2555 : บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาผลการวิจัย พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี แสงศรี, (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน

เสนอต่อสาธารณชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่นๆการมีส่วนร่วมจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้ร่มรื่นน่าอยู่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเศรษฐชัย วิสาทาโต, (2556 : 75)การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี แสงศรี, (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแต่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะเข้าไปมีบทบาทในการบริหารเหมือนกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก อนันต์, (2555 : บทคัดย่อ)การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ละด้านจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิชาการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ หวะสุวรรณ, (2555 : บทคัดย่อ)ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเป็นรายด้านและตามขนาดโรงเรียนและ

วุฒิการศึกษาในภาพรวมทุกชั้นตอนอยู่ระดับปานกลาง 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาตามขนาดโรงเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมกับการศึกษาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
- 1.3. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

- 2.1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการทำให้บัญชีการเงินได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
- 2.2. ควรศึกษาแนวทางการการมีส่วนร่วมจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับจากบุคคลภายนอกของสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- . (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กาญจนา कुमारักษ์ และ ประกอบ कुमारักษ์. (2540). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี.พรีนซ์ จำกัด.
- จันทร์ต้น หาญประโคน. (2552). บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาอำเภอรัฐประเท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ัชชมา เทพวรสุม. (2553). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิวา เกื่อนนาดี. (2554). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสทวิทยาเขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ัญญลักษณ์ กุยกานนท์. (2553). ความคิดเห็นของผู้ค้าในตลาดสดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์. (2551). การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อองค์การบริการซ่อมแซม

และดูแลรักษาคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาธุรกิจศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บัญญัติ แก้วส่อง. (2531). รูปแบบทางสังคม – จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ปรินญาการศึกษาคุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2543). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.

ปณิดา ปันดอน. (2552). ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีชา พลายพงษ์. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัด
การศึกษาโรงเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
หนองตากยา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ปองปรีดา โยธา. (2542). ความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ
ยานจากการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ.;กรณีศึกษาประชาชนตำบลสบป่าด
อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2442. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116
ตอนที่ 74 ก. หน้า 17.

พาทิพย์ ชมคำ. (2552). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์
การบริหารการศึกษา.

พิทักษ์ จอมเมือง. (2541). การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.

พุด วิจิตนันทการ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
กับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

พันธุทิพา ศรีตะพัสโส. (2552). ศึกษาปัญหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มนตรีจำกัด.

มีชัย ศรีวิชา. [ออนไลน์]. (2552). การมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาอำเภอขุนยวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. เข้าถึงได้จาก : http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=18264&b_cat_id=16

มงคลชัย ศาสรีรัตน์. (2553). การมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครพนม.

บุษณา ชุตทองม้วน. (2550). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ราตรี พูลพัฒน์. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา (2556). แผนปฏิบัติการโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา ปีการศึกษา 2556. สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น.

วนาสวรรค์ ช่างเกวียน (2552). บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอด่านขุนทด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

- ศิริาณี กุลฉวะ. (2555). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัด
จันทบุรี. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. ปรินญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เศรษฐชัย วิสาทาโส. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2. สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- สุจินตนา ประคำทอง. (2554). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). บริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาระยอง เขต 2 วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.
- สุธรรม ดุษดี. (2553). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาราชบุรี เขต 2. ปรินญาบัณฑิตครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุรัส ภู่งษา. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. ปรินญาบัณฑิต
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุวิทย์ สุวรรณมณี. (2550). ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมคิด มawang (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตาม
ความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง. จันทบุรี และตราด
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รำไพพรรณี.

- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2538). **ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา**. เอกสารประกอบการสอนวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต1. (2552). **แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ.2553-2556)**. หน่วยงานการศึกษาจังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)**. กรุงเทพฯ. พริกหวานกราฟฟิค.
- อุดร บัวสูง.(2550).**การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอตาพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยนุภาพา.**
- อรทัย แสงทอง. (2552) **ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตมมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.**

Castallo, Richard T. et. Al. (1992). School Personnel Administration : A Practitioner 's Guide.

Massachusetts: Sirmon & Schuster , Inc.

Craft, L.J. (1988). **The community school Maxus the challenge of planning sustainable school Facilities.** Dissertation. Abstract International, 32(2),1633-A

Dimmock, C. (1993). School – Based Management and School Effectiveness. London :

Routledge.

Noble, A. J. (1996). **School – Based Management.** Delaware Education Research & Development . (<http://WWW.rdc.edu/pb3601.html>).

Alva and others. (2004). **High School Participation in Extracurricular Activities :**

Implications for Positive Outcomes Later in Life. Papers prepared for submission to the Annual Meetings of the American Sociological Association to be held in San Francisco.

Pallozzim, D.P (1981).**A model for community participation in local school district Decision**

making; Dissertation Abstracts International , 42 (2), 1481.

Patricia Fosh. (2009). **Membership Participation in Workplace Unionism :** The Possibility of Union Renewal. Management Imperial College London.

Thomas Sergiovanni. (2008). **Building Community in Schools.** New York University.

Harold, Jackin (1983). **School Bord Member Ssumed Authority Compared to Their Legal Authority.** Dissertation Abstracts International, 43,2 (February 1983) : 2517-A.

Vickstrom, R. Rodney. (1971). **AnInvestigation into Job Satisfacting Among Teachers.** Dissertation Abstracts International, 32 (3), 91.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายวิชัย นนทการ
วัน เดือน ปีเกิด	25 สิงหาคม 2525
ภูมิลำเนา	อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 111 หมู่ที่ 11 ตำบลท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว รหัสไปรษณีย์ 27160
E-Mail Address	nontakan073@gmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2552	ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2559	ปริญญาโท ศีษษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2548	ครูผู้ช่วยโรงเรียนสามัคคีราษฎร์บำรุง จังหวัดสระแก้ว
พ.ศ. 2550	ครูอาสาสมัครวัดไทยลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา
พ.ศ. 2553	ครูอาสาสมัครการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย วัดป่าธรรมชาติ รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
พ.ศ. 2555	ครูผู้ช่วยโรงเรียนวัดพุทธนิสาร จังหวัดสระแก้ว (รับราชการครั้งที่ 2)
พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน	ครู คศ. 1 โรงเรียนเขาจาน ตำบลท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว